

דבר תורה לשלחן שבת

מתורת הגאון רבי אלעזר זאב רז שליט"א
דבה של תל ציון, ראש ישיבת פלא יועץ

הגליון מוקדש לכבוד רבנו הקדוש רבי אליעזר פאפו זיע"א, בעל "פלא יועץ"
שיום הילולתו השבת כ' בתשרי

פלא יועץ

מאמר לכבודו של רבנו אליעזר פאפו זיע"א
שהשבת כ' בתשרי, חל יום הילולתו

הכל תלוי במזל אפילו ספר תורה שבהכל (זוהר נשא קלד ע"א). הפתגם הזה יתאמת ביחוד בהתקבלות ספר באיזה מקצוע שבתורה להיכלל הספרות הנצחית, הרבה ספרים נתחברו, ובכל זאת לא גורל כולם שוה, האחד הפך לנחלת הכלל ונעשה לספר יסוד בעם ישראל, והשני פעמים שאין דורש לו ואין מבקש.

גם רבנו זצ"ל חיבר ספרים רבים, הן בהלכה הן באגדה ובמוסר, אבל ללא ספק ספרו שהתקבל ביותר הינו ספר "פלא יועץ", אשר על שמו נקרא רבנו לדורות עולם, זה הספר אשר חקק את שמו לנצח כספר המוסר המקיף בכל עניני המוסר ותיקון המידות ובהנהגות ישראל. כמעט ואין נושא אשר לא נגע בו רבנו בספרו הלז, בשפתו הקולחת ובלשון הפנינים שלו העיר אזני הלומדים בכל הפרטים ובכל הענינים.

רבנו העיד "כי מי האיש החפץ להיות מזומן לחיי העולם הבא, לקיים מילי דספר פלא יועץ להיות שלם בכל מידה טובה והנהגה ישרה". כה השפיעו הדברים על בנו רבי יהודה, עד שהסב את כינוי משפחתו לשם 'בן פלא' לו ולזרעו וזרעו עד עולם לשם טוב ולתהלה לשמחה גדולה לאשר זיכהו ה' ויצא מחלציו של אותו צדיק.

במשך הדורות הפך ספר זה לנחלת הפרט והכלל, רבים וטובים קבעו את לימודם, ומצאו בו כפי מידתם לתורה ועבודת ה'.

כשנשאל הצדיק רבי מרדכי שרעבי זצ"ל באיזה ספר רצוי לקבוע לימוד מוסר מלבד ספר ראשית חכמה. הצביע על הספר "פלא יועץ". הרב גם הזהיר ללמוד את הספר מאלף עד ת"ו מבלי לדלג כלל כי הכל כלול בו, ואמר כי דברי תוכחתו היוצאים מעומקא דליבא, יורדים חדרי בטן ופועלים על לב הלומד בס. (דרכ צדיקים ה"ב עמוד 119)

פעם באו לרבי יעקב ישראל קניבסקי זצ"ל, הסטייפלר - בעל ה"קהלות יעקב", צוות מחנכים בתלמוד תורה להתייעץ עמו, איזה ספר מומלץ שילמדו את תלמידיהם, ענה להם הרב שילמדו ספר ארחות צדיקים ו"פלא יועץ". וסיפר בנו הגאון רבי חיים קניבסקי שליט"א (הקדמת הוצאת תושיה) כי כך היה מייעץ אביו לשואליו במכתבים, שילמדו בקביעות בספר "פלא יועץ".

ראש הישיבה הגאון רבי אלעזר רז שליט"א הורה לשואליו פעמים רבות שילמדו בספר זה בקביעות כסגולה לכל הישועות, ואכן ספרו לנו רבים כי זכו לשידוכים ולזרע של קיימא ועוד, בזכות קביעת לימוד בספר "פלא יועץ", מתוכם נביא כאן.

אברך יקר, שהיה נשוי כמה שנים ועדיין לא נפקד בזש"ק, ניגש לראש הישיבה וביקש את ברכתו, הרב ברכו והוסיף כי כדאי לו לקבוע עם אשתו לימוד יומי בספר "פלא יועץ" ובעז"ה יראו ישועות. והנה לתקופת השנה ילדה אשתו בת בסימן טוב.

ואסיים במעשה שקרה עמי (כותב השורות) כשנולדה בתי הגדולה למז"ט, בזמן ששחררו אותה מביה"ח כמה ימים אחר הלידה, הודיעו לנו כי יש חשש חלילה לאיזו בעיה ברגליים, מיד התקשרתי לרב אלעזר רז שליט"א והרמתי תרומה לישיבת "פלא יועץ" שבראשותו, הרב ברכני ואמר כי זכות רבנו הקדוש ה"פלא יועץ" תעמוד לה. לאחר מכן לקחנו את הילדה לצילום, והרופאים אמרו שאין שום בעיה, וב"ה היום הילדה גדולה ובריאה. שלי"ת.

זכות רבנו הקדוש רבי אליעזר פאפו זיע"א תעמוד לנו ולכל ישראל שנזכה לישועות גדולות, ובקרוב ממש נזכה לגאולה השלמה. אכ"ר. (נכתב בס"ד ע"י מ"ר יצ"ו)

רמזים לחג הסוכות

רמז אתרוג לתורה

'אתרוג' עם הכולל גימטריא 'תורה'. ויש לרמוז כי התורה צריכה להיות נקיה מכל פניות אלא לשמה, ולכן אתרוג אע"פ שיש בו שינוי מראה כשר כל שאינו למעלה [-בחוטם], מ"מ אין זה הדר, כן הוא בתורה שאע"פ שצריכים בהכרח לעסוק בתורה שלא לשמה, כמ"ש (פסחים נ:): מתוך שלא לשמה בא לשמה, מ"מ אין זה הדר כי התכלית הוא להגיע לשמה, ולא להשקע תמיד בלימוד שלא לשמה.

רמז במצות לולב

לולב אותיות 'לו לב'; וישראל נמשלו לתמר כמ"ש חז"ל (סוכה מה:): מה תמר זה אין לו אלא לב אחד, אף ישראל אין להם אלא לב אחד לאביהם שבשמים. **והנה** כל המצוות - היינו הדסים וערבות - נאגדים על הלולב, ויש לרמוז שכל המצוות תעשם עם הלב.

סוכה דירת עראי

ציונו השי"ת לעשות סוכה זכר לענני כבוד שהקיפם השי"ת. ושאלו המפרשים מאחר שהסוכה זכר לענני הכבוד, הלא בענני הכבוד היה ענן גם מתחתיהם, וא"כ צריכים היינו לעשות גם בקרקע זכר, ולא ישאר קרקע עולם. וע' בית השואבה (הלכות סוכה אות ג).

ויש לתרץ בעזר האל כי נודע ששבעת ימי הסוכה באו לרמז לנו שנעשה את העולם הזה עראי כי לא לנצח יחיה האדם כי הלא ימי שנותינו בהם שבעים שנה וכו', וע"כ ציונו השי"ת צא מדירת קבע ושב בדירת עראי בחוץ, שבעה ימים כנגד שבעים שנה, אך כדי לזכור זה, לא צוה לכסות הקרקע אלא לבנות ע"ג קרקע עולם כדי שיזכור האדם שסופו ג"כ שם בקרקע, וראיתם אותו וזכרתם.

שבת שלום ומבורך, מועדים לשמחה!

שואל ומשיב

נערך על פי תשובות שהשיב מורנו הרב שליט"א בכתב ובעל פה.
כאן הובאו המסקנות בקצרה, ועוד חזון למועד אי"ה

ישיבה בסוכה תחת מנורה

שאלה: מנורת פלורוסנט עם בית שלה, שארכו מטר ורחבו עשרים ס"מ, אם מותר לישב תחתיו בסוכה ולברך. תשובה: מותר, כי כל סכך פסול שאין בו ד' טפחים לדעת הש"ע (וי"א ג' טפחים) אינו פוסל בסוכה, [כל טפח 8 ס"מ].

ישיבה תחת קישוטי סוכה

שאלה: קישוטי סוכה שאינם רחבים 32 ס"מ, אבל יורדים יותר מ-32 ס"מ אם מותר לשבת תחתיהם ולברך. תשובה: מותר, ורק תלייתן אינה לכתחלה, כמ"ש הרמ"א בש"ע סס"י תרכז.

האם נשים צריכות לעשות "חבטת ערבה" בהושענא רבה.

תשובה: רבנו יוסף חיים בשו"ת רב פעלים ח"א (סוד ישרים סוף סימן ט) כתב: ש"ההקפות" וכן "חבטת הערבה" הן שייכים לזכרים ולא לנקבות. עכ"ל. ונדפס בספר "עוד יוסף חי" (פרשת וישלח). וכן מנהגנו. ויש מנהג של קצת מבנות אשכנז שגם הנשים חובטות.

קריאת שנים מקרא של פרשת וזאת הברכה

שאלה: אימתי קוראים "שנים מקרא ואחד תרגום" ש פרשת וזאת הברכה. תשובה: כתב החיד"א בברכ"י (סי' רפה) ביום הו"ר יקרא פרשת וזאת הברכה שנים מקרא ואחד תרגום. האר"י זצ"ל. ומ"מ אם קראה ביום שמיני עצרת לא הפסיד. מהר"ם זכותו בתשובה כ"י. עכ"ל הברכ"י. וכ"כ בבן איש חי (פר' וזאת הברכה אות טו) ובכף החיים (סי' רפה אות כט ותרסד אות ס ותרסח אות יג). וכן מנהגנו היום לקוראו בהושענא רבה ביום.

לשבת בשעת ההקפות בשמחת תורה

שאלה: כשעושים ריקודים עם ספר תורה בשמחת תורה ונתעיף, אם מותר לישב. תשובה: מי שחלש או זקן, ישב. והשאר יחמירו. אך מי שיושב אין למחות ואפשר להעלים עין.

שאלות ניתן להפנות לת.ד. 57124 ירושלים, או בפקס: 02-9709118,

או דרך מערכת הגליון בדוא"ל: dvartora1@gmail.com

אבן יקרה

היה זה בעת שבתו של רבנו אליעזר פאפו על כס הרבנות בסיליטרא, יהודי אחד נתפס למלכות, ורצו לתלותו על עץ אם לא יתנו כופר נפשו סכום עצום ביותר, סכום אשר אנשי הקהילה לא רצו לשלם. רבנו זיע"א כינס את כל הקהל אל בית הכנסת ואמר להם: 'אמת שאין בידי כעת להכריח אתכם שתביאו אלי את נומי הזהב אשר באזני נשיכם בניכם ובנותיכם, אבל אני מכריח אתכם שתמכרו את כל ספרי התורה ואת כלי הקודש ותתנו לי את כל הכסף הנמצא בית ה', כי התורה לא ניתנה אלא לישראל, ואם אין ישראל אין תורה, ולכן אין דבר עומד בפני פיקוח נפש'. דבריו אלו שיצאו מן הלב, אכן פעלו את פעולתם, בני הקהילה התעוררו למען היהודי, הציבור פתח את כיסו ותרם לפדיון השבוי בעין יפה, הכסף נאסף, והיהודי הוצא לחופשי.

◆ ימים של הושענא רבה ושמיני עצרת ושמחת תורה, אם מתפלל בהם בכונה, מסוגל שכל השנה יזכה להתפלל בכונה! כך מקובל מפי אליהו הנביא זכור לטוב.

◆ תפילה בשמיני עצרת בציבור, הוא מתקן מה שהתפלל ביחידות.

"אור שבעת הימים" על הושענא רבה (סעיף לב-לג)

הספר אור שבעת הימים על "הושענא רבה"

מאת הגאון רבי אלעזר זאב רז שליט"א
הליכות והנהגות ליום הושענא רבה מבואו ועד צאתו
בצירוף סדר קריאי מועד המהודר

טל': 052-766-7014 או: 054-845-6041

נצור לשונך מותך הספר "חפץ חיים"

ז. ודע דכשם שאסור להוציא דיבה על חברו – כן על חפציו אסור להוציא דיבה, וזה מצוי מאד בעוה"ר, שחנוני אחד מוציא דיבה על נכסי חנוני אחר וכל כה"ג מפני הקנאה, וזו היא לשון הרע גמורה מדאורייתא.

המדור להצלחת א. ש. ב. ה. תחי'

הגליון יוצא לאור על ידי מוסדות "מתן תורה" (ע"ר). ת.ד. 57124 ירושלים

www.MatanTorah.org

לקבלת הגליון בדוא"ל שלחו ל: dvartora1@gmail.com

הגליון לרפואת
מיכל בת אסתר תחי'